

Redaktionelt forord

Samtidig med offentliggørelsen af dette temanummer af *Økonomi & Politik* om »Regering og opposition 2001-2011« er et folketingsvalg på vej. Dette giver naturligvis anledning til en række spekulationer om resultatet af valget, sammensætningen af det nye Folketing, dannelse af en ny regering og indholdet af det nye regeringsgrundlag. Forud for valget er det langt fra givet, hvad resultatet bliver. Den økonomiske krise fordrer et valg mellem en blå og en rød økonomisk plan, mellem Lars Løkke Rasmussen eller Helle Thorning-Schmidt. Lige meget hvad resultatet bliver, kan det hævdes, at der er tale om et historisk valg. Skal det lykkes for Venstre og Konservative for fjerde gang at erobre regeringsmagten – denne gang med hjælp fra DF og Liberal Alliance? I så fald er en nyere tradition for udskiftning af regeringskonstellationen cirka hvert tiende år brudt. Eller vil SF, S og RV tage stafetten og dermed danne en af de yngste og mest uprøvede regeringer i mange år?

Ordet »historisk« bliver også anvendt i flere af dette temanummers bidrag. *Lars Bille* og *Johannes Andersen*, der hver for sig er forfatter til de to første artikler, er enige om at beskrive valget i 2001 som historisk. Venstre blev landets største parti, Dansk Folkeparti blev det tredjestørste parti, og Centrum-Demokraterne måtte forlade Folketinget. Samlet set betød dette, at der kunne dannes regering

med udelukkende borgerlige partier. Denne højredrejning af danske vælgere blev yderligere markant i løbet af 00'erne. Interessant nok viser det sig dog, at vælgerne holdningsmæssigt har bevæget sig markant mod venstre! Hertil kommer at danske vælgere – måske især de yngste – bliver bedre og bedre til at kombinere holdninger på tværs af traditionelle ideologiske positioner.

Karina Kosiara-Pedersen viser desuden i sit bidrag, hvordan kampen om at komme i Folketinget har undergået forandringer i det sidste årti. De traditionelle kampagneformer udfoldes stadig, men hertil kommer nye kampagneformer, der er baseret på sociale medier, og som primært er muliggjort af den teknologiske udvikling. Valgkampagnerne er blevet dyrere, og med inspiration fra udlandet er partierne blevet mere professionelle i deres tilgang til kampagnerne. De forberedes tidligere, eksperter i politisk kommunikation indgår, og der anvendes både meningsmålinger og fokusgrupper – hvis partierne har råd.

Partipolitikken har også ændret sig siden 2001. Det giver dette temanummer to eksempler på. I sit bidrag diskuterer *Peter Kurrild-Klitgaard* den såkaldte »kontraktpolitik« og »kulturkampen«. Det konkluderes, at særligt begrebet »kulturkamp« undergik en forandring i stærk kontrast til de oprindelige ambitioner. Denne konceptglidning kan være én af

forklaringerne på en såkaldt »afliberalisering« af borgerlige vælgeres holdninger.

Et andet eksempel på en politisk nydannelse, der kendetegner perioden 2001-2011, diskuteres i temanummerets afsluttende artikel. *Mikkel Vedby Rasmussen* diskuterer de valg, som generaler, embedsmænd og politikere på begge fløje har stået over for de sidste ti år i relation til forsvarspolitikens politiske økonomi. I perioden 2001-2011 bevægede Forsvaret de facto sig fra et såkaldt stabiliseringsforsvar til et kampagneforsvar. Imidlertid var Forsvaret organiseret og modtog bevillinger, som om det var et interventionsforsvar. Denne grundlæggende ubalance mellem mål og midler efterlader i 2011 Forsvaret i en

bevillingsmæssig krise med udsigt til store besparelser, men manglende bevidsthed om hvilke opgaver, som skal prioriteres.

Temanummeret er redigeret af *Lars Bille*. Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, har finansieret et seminar, hvor hvert enkelt bidrag er blevet præsenteret og har modtaget kvalificerede input til forbedringer. En særlig tak skal rettes til *Jørgen Elklit*, professor ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, der har fulgt projektet fra start til slut og fungeret som reviewer på de enkelte bidrag.

Martin Marcussen og Karsten Ronit
Ansvarshavende redaktører